

[Elmquist.]

maade virker ødelæggende paa danske Erhvervsmuligheder, giver formindskede Evner til at skabe Arbejde og derfor er forkastelig.

Jeg rejste forleden sammen med en højtstaaende Embedsmand, en tidligere Kollega af den højtærede Finansminister, som ogsaa har noget Kendskab til Aktieselskaber, til de Vilkaar, de arbejder under, og han sagde til mig: Jeg kan ikke forstaa, at Finansministeren kan gaa med til det, jeg mener dog ellers, at han er saadan en fornuftig Mand! Jeg haaber, det vil glæde den højtærede Minister, at jeg ikke tog Afstand fra dette, men svarede den paa-gældende: Ja, det tror jeg egentlig ogsaa, Finansminister Kofoed er! (*Handelsministeren* [Halfdan Hendriksen]: Sagde De egentlig?). Ja, det gjorde jeg, og deri laa egentlig ikke saadan nogen Tvivl om, at det var rigtigt. Jeg tror egentlig ogsaa, Finansministeren er en fornuftig Mand, men jeg tror, han i denne Sag her er inde under en forbistret daarlig Indflydelse, nemlig Indflydelse fra den forhenværende Finansminister, Hr. Buhl. Jeg tror, det er dér, man skal lægge Skylden. Det var altsaa et Forsøg paa et Forsvar for den højtærede Finansminister — det kan godt være, den højtærede Minister ikke er tilfreds med det.

Naar jeg i dette Tilfælde skød paa den tidligere Finansminister, var det, fordi jeg har Indtrykket af, at han slet ikke har Forstaaelse af den store Betydning, Aktieselskabsdannelsen har i et Land som vort. Hr. Buhl udtalte engang over for mig i en Samtale om Aktieselskaber, at efter hans Mening var i Virkeligheden alle Aktionærer Spekulanter, og derfor skulde man ogsaa ramme dem, saa vidt man kunde, og tage haardt fat paa dem. Jeg svarede dertil, at det var en komplet forkert Opfattelse og en Opfattelse, der alene kunde have sin Forklaring i, at den blev fremsat af en Mand, der havde levet hele sit Liv paa Kontorer, kun kendte Skatternes Virkning rent teoretisk og kun kendte Aktieselskabsarbejdet rent teoretisk. Jeg pegede paa, hvorledes netop nede i min Egn en Række Virksomheder efter sidste Krig var nødlidende, Rederier, Industrier o. s. v., og hvordan man saa sandelig kun skaffede den fornødne Aktieselskab til at sætte disse Virksomheder i Gang igen ved at gaa med Tiggerposen fra Dør til Dør og faa Borgerne til at skyde deres Penge ind, ikke af Spekulationslyst eller af Gevinsthensyn, men alene af Hensyn til dette: at løfte i Flok for at faa disse Virksomheder i Gang igen.

Vi maa ikke glemme, at Aktieselskabsformen er den vigtigste Form i et lille Land som Danmark til at fremme Erhvervslivet. De private Kapitaler er saa faa og saa smaa, at de ikke magter Opgaverne, og det er saa vanskeligt at skabe Formuer i vort Land, som Forholdene er i Øjeblikket; kun ved at faa de mange Kapitaler, større eller mindre, til at gaa sammen, til at løfte i Flok, er det muligt at vinde frem her i vort Land. Men derfor handler man efter min Mening ogsaa ilde, naar man behandler Aktieselskaberne saaledes, at man mere og mere tager Lysten væk fra Folk til at tegne Aktier, til at ville være med til at løfte i Flok, fordi Befolkningen mere og mere bliver klar over, at Staten kaster sig saa stærkt over disse Selskaber, og navnlig over de nye, at der kun bliver ringe Muligheder for blot en passende Gevinst til at opveje den Risiko, man gaar ind i.

Jeg har gerne villet fremføre disse Bemærkninger angaaende den forøgede Byrde, man lægger paa Aktieselskaberne, fordi jeg mener, det er en uretfærdig Maade, man gør det paa, derved at man nægter dem Adgang til paa samme Maade som private at trække Merindkomstskatten fra. Kunde man gaa med til dette, ja, saa vilde jeg ogsaa kunne gaa med til Forslaget i dets Helhed, selv om det kommer til at hvile tungt paa Aktieselskaberne. Men kan man ikke indføre denne Ændring, saa mener jeg, Forslaget er forkasteligt, og saa kan jeg i alt Fald ikke give det min Tilslutning.

Jeg skal her endnu blot understrege — hvad allerede er nævnt, men hvad jeg ogsaa føler Trang til at nævne — det forkastelige i, at man ogsaa her for Aktieselskabernes som for andres Vedkommende gennemfører disse Love med tilbagevirkende Kraft.

Om Opsparingsforslaget skal jeg kun sige nogle ganske enkelte Ord, idet jeg i det store og hele kan henholde mig til, hvad det ærede Medlem Hr. Villemoes har udtalt. Jeg vil blot gerne have Lov at nævne, hvad en Mand sagde til mig — i Forgaars tror jeg det var: Denne Borger sagde til mig: Jeg vilde med Glæde gaa med til denne Opsparing, hvis jeg kunde, men jeg maa laane Pengene. Men det gør heller ikke noget, naar det saa blot hjalp, var til virkelig Nytte, for vi skal jo alle yde Ofre i denne Tid. Men, føjede han til, nu saa jeg forleden i „Politiken“, at Professor Iversen, en af vore mest ansete Nationaløkonomer, skrev om dette Forslag, at selv om det er undergaaet visse Forbedringer i Rigsdagen, maa det som Helhed betegnes